

Sygn. akt II Ka 168/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 maja 2014 r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący:	SSO Krystyna Świącicka (spr.)
Sędziowie:	SSO Karol Troć SSO Teresa Zawiślak
Protokolant:	st. sekr. sądowy Beata Defut-Kołodziejak

przy udziale Prokuratora Bożeny Grochowskiej-Małek

po rozpoznaniu w dniu 30 maja 2014 r.

sprawy **T. F.**

oskarżonego o przestępstwa z art. 178 a §4 kk i in.

na skutek apelacji, wniesionej przez prokuratora

od wyroku Sądu Rejonowego w Mińsku Mazowieckim

z dnia 30 stycznia 2014 r. sygn. akt II K 1604/13

I. zmienia wyrok w ten sposób, że:

1. obniża do roku wymierzoną oskarżonemu karę łączną pozbawienia wolności;
2. uchyla orzeczenie o warunkowym zawieszeniu kary pozbawienia wolności;
3. uchyla orzeczenie o wymierzonej na podstawie art. 71§1 kk karze grzywny;
4. na podstawie art. 63§1 kk na poczet orzeczonej kary pozbawienia wolności zalicza oskarżonemu okres zatrzymania w dniach od 19 października do 20 października 2013r., uchylając zaliczenie tego okresu na poczet kary grzywny;
5. podwyższa okres orzeczonego środka karnego w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych do 5 (pięć) lat;

II. w pozostałej części wyrok utrzymuje w mocy;

III. zwalnia oskarżonego od ponoszenia kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze ustalając, iż wydatki ponosi Skarb Państwa.

Sygn. akt II Ka 168/14

UZASADNIENIE

T. F. został oskarżony o to, że:

I. w dniu 19 października 2013 r. w S., powiat (...), województwo (...) kierował samochodem osobowym marki P. (...) o nr rej. (...) po drodze publicznej, znajdując się w stanie nietrzeźwości z wynikiem 0,92 mg/l alkoholu wydychanym powietrzu, ponadto czynu tego dopuścił się będąc uprzednio prawomocnie skazanym na mocy wyroku sygnatura akt II K 1009/10 wydanego przez Sąd Rejonowy w Mińsku Mazowieckim za prowadzenie pojazdu mechanicznego w stanie nietrzeźwości,

tj. o czyn z art. 178 a § 4 kk,

II. w miejscu i czasie, jak w punkcie I, naruszył nietykalność cielesną funkcjonariusza Policji sierż. sztab. D. S. (1) podczas i w związku z pełnieniem obowiązków służbowych w ten sposób, że kierując pojazdem marki P. (...) o nr rej. (...) uderzył przodem pojazdu w nogi pokrzywdzonego funkcjonariusza, wydającego za pomocą latarki ze światłem czerwonym polecenie zatrzymania pojazdu, czym spowodował u niego obrażenia ciała w postaci naderwania przyczepu mięśnia dwugłowego uda lewego, a także uszkodzenia łąkotki bocznej kolana lewego co stanowi rozstrój zdrowia na okres powyżej 7 dni,

tj. o czyn z art. 222 § 1 kk w zb. z art. 157 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk,

III. w miejscu i czasie, jak w punkcie I, znieważył funkcjonariuszy Policji, sierż. sztab. D. S. (1) i st. post. D. S. (2) podczas i w związku z pełnieniem przez nich obowiązków służbowych w ten sposób, że podczas przeprowadzania przez w/w funkcjonariuszy czynności związanych z zatrzymaniem podejrzanego wypowiadał pod ich adresem słowa powszechnie uznawane za wulgarne,

tj. o czyn z art. 226 § 1 kk.

Wyrokiem z dnia 30 stycznia 2014 r. Sąd Rejonowy w Mińsku Mazowieckim:

I. oskarżonego T. F. uznał za winnego popełnienia zarzucanego mu w punkcie I aktu oskarżenia czynu stanowiącego występki z art. 178 a § 4 kk i za czyn ten na podstawie tego przepisu skazał go i wymierzył karę 6 miesięcy pozbawienia wolności,

II. oskarżonego T. F. uznał za winnego popełnienia zarzucanego mu w punkcie II aktu oskarżenia czynu stanowiącego występki z art. 222 § 1 kk w zb. z art. 157 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk i za czyn ten na podstawie tych przepisów skazał go, zaś na podstawie art. 157 § 1 kk w zw. z art. 11 § 3 kk wymierzył karę 10 miesięcy pozbawienia wolności;

III. oskarżonego T. F. uznał za winnego popełnienia zarzucanego mu w punkcie III aktu oskarżenia czynu stanowiącego występki z art. 226 § 1 kk i za czyn ten na podstawie tego przepisu skazał go i wymierzył karę 4 miesięcy pozbawienia wolności;

IV. na podstawie art. 85 kk i art. 86 § 1 kk orzeczone oskarżonemu w punkcie pierwszym, drugim i trzecim wyroku kary pozbawienia wolności połączył i jako łączną karę wymierzył mu karę 1 roku i 3 miesięcy pozbawienia wolności;

V. na podstawie art. 69 § 1 i 2 kk i art. 70 § 1 pkt 1 kk wykonanie orzeczonej oskarżonemu łącznej kary pozbawienia wolności warunkowo zawiesił na okres próby wynoszący 4 lata;

VI. na podstawie art. 71 § 1 kk orzekł wobec oskarżonego grzywnę w wysokości 50 stawek dziennych przyjmując, na podstawie art. 33 § 3 kk, iż jedna stawka dzienna jest równoważna kwocie 10 złotych;

VII. w związku ze skazaniem za czyn z art. 178 a § 4 kk na podstawie art. 42 § 2 kk orzekł wobec oskarżonego zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 3 lat;

VIII. na podstawie art. 46 § 1 kk tytułem zadośćuczynienia zasądził od oskarżonego na rzecz pokrzywdzonych:

- D. S. (2) 400 złotych,

- D. S. (1) 2.000 złotych;

IX. na podstawie art. 63 § 1 kk na poczet orzeczonej kary grzywny zaliczył oskarżonemu okres zatrzymania w dniach od 19 do 20 października 2013 r., tj. dwa dni, przyjmując, iż jeden dzień rzeczywistego pozbawienia wolności jest równoważny dwóm stawkom dziennym grzywny;

X. zwolnił oskarżonego od uiszczenia opłaty i zasądził od oskarżonego tytułem zwrotu wydatków postępowania na rzecz Skarbu Państwa kwotę 717 złotych.

Apelację od powyższego wyroku wniósł prokurator, zarzucając orzeczeniu:

błąd w ustaleniach faktycznych, mający wpływ na jego treść w części dotyczącej zawieszenia wykonania kary łącznej pozbawienia wolności, który skutkowałą przyjęciem przez Sąd zaistnienia szczególnych okoliczności pozwalających na warunkowe zawieszenie kary łącznej pozbawienia wolności w wymiarze 1 roku i 3 miesięcy, w sytuacji, gdy znaczny stopień winy i społecznej szkodliwości czynów oskarżonego, jego właściwości i warunki osobiste, dotychczasowy sposób życia, uprzednia karalność oraz zachowanie po popełnieniu przestępstw uzasadnia brak istnienia pozytywnej prognozy kryminologicznej co do tego oskarżonego oraz względ na prewencję generalną i indywidualną wymagają wymierzenia mu kary pozbawienia wolności bez warunkowego zawieszenia jej wykonania.

Powołując się na powyższe wniósł o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Mińsku Mazowieckim.

Na rozprawie odwoławczej prokurator poparł apelację i wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i wymierzenie oskarżonemu kary 1 roku i 3 miesięcy pozbawienia wolności bez warunkowego zawieszenia jej wykonania oraz wymierzenie zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych na okres 5 lat. Oskarżony natomiast wniósł o utrzymanie wyroku w mocy.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacji wniesionej przez prokuratora i stanowisku wyrażonemu na rozprawie w zakresie zmiany zaskarżonego orzeczenia nie można odmówić słuszności.

W pierwszej jednak kolejności wskazać należy, że korekty wymagała orzeczona wobec oskarżonego kara łączna pozbawienia wolności w wymiarze 1 roku i 3 miesięcy. Wyrokując w niniejszej sprawie Sąd Rejonowy nie uwzględnił w wystarczającym stopniu związku podmiotowego i przedmiotowego, który w ocenie Sądu Okręgowego w Siedlcach przemawia za zastosowaniem zasady asperacji, ale bliżej zasady absorpcji. Należy bowiem pamiętać, że im większe jest powiązanie pomiędzy zbiegającymi się przestępstwami, tym pełniej wymiar kary łącznej powinien uwzględniać zasadę absorpcji. (wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z 2.07.92r., II Akr 117/92, KZS 92/3-9/50). W niniejszej sprawie związki zbiegających się realnie przestępstw wyrażają kryteria: bliskości czasowej – wszystkie trzy popełnione w tym samym czasie, rodzaju naruszonego dobra – jedno przeciwko bezpieczeństwo w komunikacji, pozostałe dwa przeciwko działalności instytucji państwowych, ale których tłem i motywem był fakt ujawnienia przez funkcjonariuszy policji pierwszego czynu. Także dyrektywa oddziaływania indywidualno-prewencyjnego nie wymaga orzeczenia surowszej kary łącznej. Dlatego też Sąd odwoławczy zmienił zaskarżony wyrok i orzekł w stosunku do T. F. łączną karę pozbawienia wolności w wymiarze 1 roku. Tak orzeczona kara jest jednocześnie adekwatna do stopnia winy. Spełni przy tym swoje zadania zarówno w zakresie prewencji ogólnej, jak i indywidualnej. Dlatego też orzeczenie Sądu Rejonowego musiało we wskazanym wyżej zakresie ulec modyfikacji ze strony Sądu II instancji na korzyść oskarżonego, pomimo, że środek odwoławczy został wniesiony na niekorzyść. W orzecznictwie zasadnie wskazuje się, że Sąd odwoławczy ma prawo i obowiązek zbadania sprawy pod względem merytorycznym i prawnym nie tylko w

granicach środka odwoławczego, ale także z urzędu niezależnie od tych granic - w celu stwierdzenia, czy nie zachodzi oczywista (obecnie rażąca) niesprawiedliwość wyroku (wyrok SN z dnia 29 maja 1973 r., V KRN 118/73, OSNKW 1973/12/155).

Odnosząc się natomiast do treści apelacji prokuratora wskazać należy, że słusznie podnosi oskarżyciel publiczny, że Sąd I instancji niedostatecznie wnikliwie przeanalizował okoliczności zaistniałe w przedmiotowej sprawie pod kątem okoliczności przemawiających za zastosowaniem dobrodziejstwa warunkowego zawieszenia kary pozbawienia wolności. Nie można bowiem zapominać, iż ustawodawca zmieniając ustawę z dnia z 12 lutego 2010 r. (Dz. U. Nr 40, poz. 227) treść § 4 art. 69 kk znacząco ograniczył możliwość zawieszania kary pozbawienia wolności w przypadku sprawców przestępstw określonych w art. 178a § 4 kk, wprowadzając obostrzenie, że możliwe jest to jedynie w wypadkach szczególnie uzasadnionych. W związku z powyższym Sąd decydując się na orzeczenie wobec sprawcy występku z art. 178 § 4 kk kary pozbawienia wolności z dobrodziejstwem warunkowym jej zawieszenie musi mieć ku temu o wiele istotniejsze powody, niż te które zwyczajowo przemawiają za zastosowaniem instytucji uregulowanej w art. 69 § 1 kk.

Z kolei analiza akt przedmiotowej sprawy wykazuje, iż w przypadku oskarżonego T. F. brak jest szczególnych okoliczności, które pozwalałyby na orzeczenie wobec niego kary pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania. Za taką okoliczność w żadnej mierze nie może być uznany fakt, iż oskarżony ma wyuczony zawód, pracuje dorywczo, dostrzegł problem alkoholowy i podjął leczenie stacjonarne w tym kierunku oraz, że w związku z wyrażoną skruchą deklaruje chęć poprawy.

Nie sposób bowiem nie zauważyć, iż w stosunku do oskarżonego i to pomimo jego młodego wieku, zapadły już trzy prawomocne wyroki, a w tym również za przestępstwo z art. 178a § 1 kk polegające na prowadzeniu pojazdu mechanicznego w stanie nietrzeźwości. Do tego w ramach zapadłych skazań wobec oskarżonego, aż trzykrotnie orzekana była samoistna kara grzywny oraz krótkotrwały zakaz prowadzenia pojazdów mechanicznych (od 1 roku do 3 lat), a pomimo to ponownie popełnił podobny czyn zabroniony.

Okoliczności te rzutują zatem na osobę oskarżonego bardzo negatywnie, co tym samym nie może pozostać niezauważone przy wymiarze rodzaju orzeczonej mu kary. Nie ulega bowiem wątpliwości, że czyny zarzucane oskarżonemu cechują bardzo wysoki stopień społecznej szkodliwości oraz zawinienia. Oskarżony bowiem prowadził pojazd mechaniczny w stanie znacznej nietrzeźwości, o czym jednoznacznie świadczy fakt, że stwierdzone podczas badania stężenie alkoholu w wydychanym powietrzu przekraczało przeszło trzykrotnie wartość wyznaczającą zgodnie z art. 115 § 16 stan nietrzeźwości. Do tego oskarżony w obliczu zatrzymania go przez funkcjonariuszy policji w związku z podejrzeniami popełnienia przestępstwa potrafił jednego z nich oraz znieważił obydwu słowami uznanymi powszechnie za obelżywe. Okoliczności te w zestawieniu z tym, że oskarżony dał już wcześniej przykład swojej daleko posuniętej ignorancji dla przepisów obowiązującego prawa karnego, prowadzi do wniosku, iż w przypadku tego oskarżonego brak jest jakichkolwiek szczególnych okoliczności, które zgodnie z art. 69 § 4 kk są wymagane przy orzekaniu o warunkowym zawieszeniu kary pozbawienia wolności w przypadku popełnienia przestępstwa z art. 178a § 4 kk. W tej sytuacji powoływanie się na deklaracje zmian oraz podjęte leczenie odwykowe są trudne do uznania za wiarygodne, w szczególności gdy oskarżony mając na uwadze jedynie własny interes po raz kolejny prowadzi w stanie nietrzeźwości pojazd mechaniczny narażając życie i zdrowie tak swoje jak i innych uczestników ruchu.

Podsumowując zatem powyższe rozważania należy w ocenie Sądu Okręgowego stwierdzić, że orzeczona wobec T. F. kara pozbawienia wolności, z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 4 lat, nie mogła zostać zaakceptowana, albowiem taki jej wymiar pozbawia ją zarówno zdolności skutecznego wychowawczego oddziaływania na oskarżonego, jak i waloru kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa oraz nie czyniłby zadość społecznemu poczuciu sprawiedliwości. Dlatego też Sąd Okręgowy zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że uchylił orzeczenie o warunkowym zawieszeniu wykonania kary pozbawienia wolności i w związku z tym także rozstrzygnięcia dotyczące wymiaru kary grzywny (pkt. VI). Zmodyfikował ponadto rozstrzygnięcie w zakresie zaliczenia okresu zatrzymania oskarżonego w dniach 19-20 października 2013 r. Dopiero tak orzeczona kara, zdaniem Sądu Okręgowego, uwzględnia cele, jakie powinna spełniać, a w szczególności przyczyni się do uświadomienia oskarżonemu zgubnego wpływu

alkoholu na kierujących pojazdem w ruchu drogowym oraz uczyni zadość społecznemu poczuciu sprawiedliwości, dowodząc braku bezkarności dla tego typu zachowań. Ponadto jest ona współmierna do stopnia zawinienia i wystarczająca do tego, by podziałała na oskarżonego powstrzymująco i tym razem skutecznie uświadomiła mu nieuchronność poniesienia odpowiedzialności karnej za wielokrotne naruszenia porządku prawnego oraz ignorowanie orzeczeń sądu.

Należy również zgodzić się ze skarżącym, że w niniejszej sprawie problemem jest kwestia wymiaru środka karnego orzeczonego za popełniony przez T. F. czyn z art. 178 a § 4 kk. W ocenie Sądu Okręgowego szczegółowa analiza zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego prowadzi do wniosku, iż Sąd Rejonowy orzekając środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 3 lat, dopuścił się zarzuconego mu uchybienia z art. 438 pkt 4 kpk.

Sąd I instancji wyrokując w niniejszej sprawie w niewystarczającym stopniu uwzględnił wszystkie dyrektywy sądowego wymiaru kary zawarte w kodeksie karnym (m.in. w art. 53 kk w zw. z art. 56 kk), w wyniku czego środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych został orzeczony na okres nieadekwatny do stopnia winy sprawcy oraz stopnia społecznej szkodliwości przypisanego mu czynu. Należy zauważyć, iż przestępstwo, którego dopuścił się oskarżony aktualnie stało się nagminne. Jednocześnie problem prowadzenia pojazdów, mechanicznych pod wpływem alkoholu jest obecnie szeroko nagłaśniany przez środki masowego przekazu, które stale informują o tragicznych następstwach tego rodzaju postępowania. Nie powstrzymało to jednak oskarżonego, przed wprawieniem się w stan znacznej nietrzeźwości i prowadzeniem w tym stanie samochodu osobowego. Nie ulega wątpliwości, że zachowania takie wymagają napiętnowania. Zdaniem Sądu Okręgowego orzeczony przez Sąd Rejonowy względem oskarżonego czas obowiązywania zakazu prowadzenia pojazdów nie jest adekwatny do stopnia naruszenia przez niego obowiązków i reguł ostrożności. Pamiętać przecież trzeba, że oskarżony kierował pojazdem mechanicznym mając 0,92 mg/l, a więc ilość progową z art. 115 § 16 kk - decydującą o stanie nietrzeźwości i zarazem o uznaniu czynu za przestępstwo z art. 178a kk - przekroczył aż 0,67 mg/l. Kierował samochodem w takim stanie w terenie zabudowanym, jadąc ulicami miasta, stwarzał tym samym ogromne zagrożenie dla innych uczestników, które ostatecznie miało tragiczny finał. Zwrócić również należy uwagę, że dotychczas orzekane krótkotrwałe zakazy prowadzenia pojazdów (od roku do trzech lat) nie przyniosły spodziewanych rezultatów w zakresie przestrzegania przez T. F. zasad bezpieczeństwa w ruchu drogowym, w tym tej podstawowej – trzeźwości. W tych okolicznościach nie zasługuje on zatem na idącą tak daleko łagodność w zakresie ferowania orzeczenia w przedmiocie zakazu prowadzenia pojazdów, poprzez orzeczenie go w wymiarze 3 lat. W jego sytuacji uzasadnione jest bowiem stanowisko, iż wymaga on dłuższego okresu, w którym będzie trwał jego rozbrat z wykonywaniem czynności kierowcy pojazdów mechanicznych, niezbędnego na refleksję odnośnie dotychczasowego postępowania. W ocenie Sądu odwoławczego takim okresem w realiach niniejszej sprawy będzie 5 lat. Okres ten we właściwym zakresie uwzględnia nadto społeczną szkodliwość popełnionego czynu, stopień winy oskarżonego oraz względy prewencji ogólnej i szczególnej.

O kosztach sądowych za postępowanie odwoławcze Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 624 § 1 kpk, kierując się tym, iż oskarżony jest osobą bezrobotną i otrzymującą się z prac dorywczych, a przy tym stoi przed perspektywą pobytu w zakładzie karnym, co tym samym prowadzi do wniosku, że uiszczenie tych kosztów byłoby dla niego nazbyt uciążliwe.

Mając na uwadze powyższe i na mocy art. 437 § 1 i 2, art. 456 kpk Sąd Okręgowy orzekł jak w wyroku.